

ДІВОЧА МАНДОЛІНОВА ОРХЕСТРА ЗАКІНЧИЛА СВІЙ СЕЗОН.

Концертом 2 червня 1929 р. в Укр. Роб. Домі у Вінніпегу Дівоча Мандолінова Орхестра ЦВК ТУРФДім закінчила свій концертний сезон. Концерти інших орхестр може будуть ще відбуватися, може й ДМО буде ще брати в деяких з них участь, але свій власний сезон вона вже закінчила.

Якось воно цього року так випало, що на концерти та представлення, які відбувалися в Укр. Роб. Домі у Вінніпегу, ніхто, або майже ніхто не писав рецензій. Чим пояснити таку недбалість, чи недогляд? Запитаю що справу до розв'язання тим, хто за цю роботу відповідає: зарплата, чи може роборкам, про яких у Вінніпегу й не чути. Минулого зимового сезону в Укр. Роб. Домі у Вінніпегу відбулося багато прекрасних концертів. На них грали три мандолінові орхестри, симфонічна молодь та дуета відділу РЗТ, час від часу виступав хор, але не знайшлася "благодійної душі", що написала б болей в ряді годин щось про ці концерти, як і про театральні вистави. Слухачи згадує один з дописувачів з провінції, що про культурно-освітню роботу у Вінніпегу ми знаємо лише з оголошень, а докладніше про це годі довідатися.

Я додаю, що навіть з оголошень не про все товариші на провінції довідуються. Бо ось вже довгий час тому, як при відділі Секції Молоді у Вінніпегу сформувалися спартаківський спортивний гурток, який виказує ознаки своєї роботи, але в "У.Р.В." про него ще ні словом не згадано, хоч редактор вже разів кілька просив зарядовців цього гуртка подати щось про него до газети та й так таки не допросився. Цікаво вивісте: є люди, які мало роблять, а багато про своє неробство говорять, а є знову, які хоч дещо зроблять, то нікому про це нічого не скажуть, не напишуть. Так воно й залишається, так про него ніколи ніхто не дізнається. І багато такого замовчується у нас і для історії і для використання, як візиря, в інших наших організаціях.

Тому то я на цьому місці беруся дещо сказати про Дівочу Мандолінову Орхестру, полішаючи інші відділи наших містечкських сил говорити іншим товаришам, тим, що ближче з їхньою роботою зв'язані, якщо буде їхня на це ласка.

ДМО — будемо говорити про неї скорочено — є найстаршою

мандоліновою орхестрою в Канаді, і вона також знайома в Канаді із своєї об'їздки в 1926 і 1927 роках по цілій Канаді. Останні два сезони: 1927 — 1928 і 1928—1929 роки вона присвятила вже праці на місці — по стільки, по стільки на це дозволяли її умовини. В останньому зимовому сезоні вона дала 12 концертів самостійно, з них 5 концертів в англійських театрах, по одному в Трансконі, Іст Киддонан і Іст Селкірк, а решту в Укр. Роб. Домі у Вінніпегу. Крім цього вона час від часу брала участь в мішаних концертах в УРД у Вінніпегу, виступаючи з кількома творами, або заповнюючи половину програми, як от в часі 10-го з'їзду ТУРФДім.

М. БАРАНЮК, лідерка ДМО, Н. ГОУЛЯК, диригент ДМО.

За останні пару років праці на місці під проводом тов. Н. Гоуляка, доброго диригента й прекрасного скрипача, ДМО виростає на цілу голову. Завдяки вмішню й доброму обзнайомленню свого диригента з класичною музикою, ДМО збагатилася свій репертуар і прекрасно виконувала деякі досить трудні, головню для мандоліни, класичні твори. Досить поглянути на нищеподаний репертуар, щоб скласти собі чітке уявлення про те, які досягнення у нашому музичному житті є ДМО.

Репертуар її останніх років складався з таких творів (подаємо всі назви як творів, так і композиторів, по англійськи):

Triumphal March (Aida), selection from "Il Trovatore" — Verdi; Pique Dame, Light Cavalry — Von Suppe; Minuet, Moonlight Sonata — Beethoven; Song of India — Rimsky-Korsakov; Hungarian Dance — Brahms; Mi-

Дівоча Мандолінова Орхестра ЦВК ТУРФДім.

nuet — Boccherini; Selection from "Lucia de Lammermoor" — Donizetti; Melody in C, Kamenny Ostrow — Rubinstein; Minuet — Paderewski; War March — Mendelsson; Marche alla Turca — Mozart; Lustspiel Overture — Keler Bela; Aees Death — Grieg; Barcarolle — Tschakowsky; In a Persian Market; Monastery Garden, Chinese Temple Garden — Ketelbey; Ballet Egyptian — Luzzini; Indian Love Lyries — Woodforde-Finder; Rose-Marie — Friml; Russian Lullaby — Berlin.

Це є класичні твори ДМО тільки з пару останніх років, помімо яких вона має ще у своєму репертуарі багато інших творів композиторів Росії, Офенбаха, Івановича та ін. Орхестра має також багато українських оригінальних та народних творів, однак треба признати, що український репертуар її значно бідніший. Причина — цему та, що, по перше, українська стара музика ще слаба, нова до нас до Канади ще не дійшла, по друге — навіть та що є, як народна, так оригінальна, не пристосована до мандолінового, або як його називають неополітанського складу орхестрових. Тому то не вина в цьому ні орхестри, ні її диригента. Поза цим ДМО має у своєму репертуарі негеські пісні, які дуже добре виконують.

Тов. Н. Гоуляк, як диригент орхестри від весни 1927 року, багато попрацював над ДМО, щоб вирвати її з примітивізму, з аматорства її треба признати, що це йому вдалося. Вдалося не тільки навчити орхестру добре виконувати ці класичні твори, але людей слухати та любити ці твори.

Багато з вищеведених класичних творів орхестра виконувала з іна ментом. Значно змінилася орхестра, коли до неї минулої осені прибула лідерка т-ка Марія Баранюк, яка в 1927 році їздила з орхестрою в об'їздку по східній Канаді.

Перед закінченням свого концертного сезону ДМО дала чотири концерти ніряд в Трансконі, Іст Киддонан, Іст Селкірк і у Вінніпегу з добірними програмами. Не дивлячись на те, що членкині орхестри дуже повиростали, що більша половина з них вже

працюють, орхестра сходилася ще недалі на свої проби і підбавляним і вмілим проводом свого диригента робила поступ.

На закінчення побажаємо, щоб багато наших молодих орхестр по цілій Канаді взяли собі приклад з вінніпегської й поступали в музиці вперед на користь своєї організації

САМІ НЕ ДБАЄМО ЗА СЕБЕ.

Працює нас тут 4 англії, 1 італієць, 2 філіппінці і 2 українці. Умовини життя тут зовсім не відповідає для робітників. Що до компанії, то вона не вимагає, аби робітник зробив як найбільше і щоб було добре. А яке життя робітника і що він користує з тієї праці, це компанія не обходить і ніхто за це не дбає. Є збудований секційний гавз і готель, які компанія збудувала робітничими руками на свою користь. І хто приїздить сюди до роботи, мусять перебувати у тім готелі, бо іншого місця тут немає. Робітники працюють за нізакую плату, бо аж по 30 центів на годину. До того ще й треба платити по 37 доларів місячно за їду. А секційний гавз то збудований лише для формана, бо він мешкає в ній зі своєю родиною, до того ще й дошка його тримає пошту та побирає за це добру плату.

Компанія надала ще отого формана на екстра гевок за ба-

та працюючих взагалі, щоб старалися найкращу світову музику нести в трудові маси, будити нею та клякати до боротьби за краще життя.

Найліж ДМО, а в першу чергу її диригент тов. Н. Гоуляков за ширю працю на робітничій сцені належить ширя подяка.

Музікує.

ЧОМУ ТАК ЖИЮТЬ ЗАЛІЗНОДОРОЖНИКИ?

Вчитав я доне одного товариша з Вера, Сакс, в 34. ч. "У.Р.В." У тому дописові тов. залізничоробітник твердить, що залізничоробітник ніби тому не дописують до нашої газети, що побоюються образити своїх босів, не хотять їх робити своїми ворогами.

Я чекаю, що хтось чейке відповість на оте помилкове твердження. Однак відповіді не було досі нікої й тому відповідаю я, хоч як й мене не достає часу.

Я самий є залізничоробітничий робітник. Придивився і я не мало-всім-отим терпінням, що їх зазнають залізничоробітники. Та я нікого не виную за все те, а тільки самих робітників, а головню тих, що болять своїх босів. Хоч правду сказати, я не знаю, котрого то боса: чи роботодавця, чи "боса" формана, бо іноді деякі формани більше гонять робітниками чім самі боси; формани теж не дбають за життя робітників, як і самі роботодавці.

Ось приміром, зараз остерігають тут робітників, щоб вони не скакали на мотор, ані з мото-

ра, коли він є в руху. Приходить робітник до роботи, так компанія вимагає, щоб отой робітник підписався власноручно, що він ту осторогу розумів. І коли цього підпису вимагає компанія, то не тому, що може вона битися за робітника, щоб він часом не забув або не пошалюється, але тому, що в разі калітв робітника компанія не хоче відповідати за него.

Що ж роблять деякі формани? Вони кожному новоприбулому робітничові дають підписувати оте остеререження, пишешючи зовсім не те, про що пишеться там. Вони кажуть, що робітник має підписатися на те, щоб не рухав мотору чи гелі кари.

Буває і таке, що деякі формани дуже налязають на робітників. Але хт-ж тут винен? Чи ж не самі залізничоробітничі робітники дають понижати і використовувати себе форманам? Деякі робітники так надакають своїм форманам, так їм додожкують, що й вірити не хочеться. А форман тоді бачить перед собою справжніх невільників і ще гірше налязає. Робітники пра-

цюють аж кривавий піт очі заливає, ночі не годні переспати, так болять мускули від праці. А ще як-запах їх бос у таку бже кару, як отут нас, де повно комарів, блощич і є печ до ващення, тоді й некаже не треба шукати десь по святих книгах, а воно є на залізничоробітничих гевках. В отаких місцях і форман тримає себе за короля. Заклавши руки, проходиться з одного місця в друге, зате гонить всіма робітниками, що й відітхнути немає часу. Хіба вже як побачить поїзд десь неподалеко, тоді він хапає за дощату й ніби то теж "працює".

Буває й таке, що деякі формани, головню ті, що не стоять в робітничих організаціях, кажуть робітникам, коли вони прийдуть на кемпу, щоб це їм зробили роботу в дома. І біди, зморені робітники витрачають це у тих менших босів рентки

своїх сил і здоровля: — І дивно мені стає, як можуть залізничоробітничі робітники не писати до своєї газети "У.Р.В." про впадек їхньої праці й переслідування більшими й меншими босами, побоюючись, щоб їх не зробили своїми ворогами. Та ж всі вони вже від давна є ворогами працюючих і вислизують їх. Чого-ж тут болять? Того, щоб пан шувлі не зляв в руки? Гадаю, що не слід. Пан шувлі в руки не візьмає, а підпанки теж відкиди вже від неї. І не страхом та побоюванням ми здобудемо краще життя, а якраз боротьбою проти класів вислизувачів і їхніх наємників.

Отже товариші, залізничоробітничі! Писіть про все те, що з нами і кругом нас діється.

П. Хруціцький.

Вестборн, Онт.

ТРЕТІЙ ОКРУЖНИЙ З'їЗД ТУРФДІМ ПІВНІЧНОГО ОНТЕРІО.

Повідомляємо всі відділи й товариства ТУРФДім. Жіночої Секції та Секції Молоді, що третій окружний зїзд цих організацій відбувається в диях 30. червня і 1. липня 1929 р., в Українським Робітничім Домі в Тімміне, Онт.

Взиваємо всі відділи взяти у зїзді активну участь, приславши своїх делегатів. Зипрошуємо відділи Робітничого Запомогового Товариства прислати своїх делегатів. На зїзді будуть обговорюватися й вирішуватися важні організаційні й культурно-освітні справи.

ПРОГРАМА ЗІЗДУ.

1. Відкриття зїзду.
2. Вибір мандатної комісії й провірення умовноважень делегатів.
3. Вибір президії.
4. Звіт Окружного Комітету.
5. Звіти делегатів.
6. Вибір Контрольної Комісії.
7. Доповідь про організаційну, культурно-освітню та містечкську діяльність, про робітничі диточі школи, кооперативний рух в окрузі та дискусія над ними і ухвали.
8. Вибір Окружного Комітету.
9. Замкнення зїзду.

Окружний Комітет визнає всіх робітників і робітниць тих дооколичних місцевостей, де нема робітничих організацій, щоб прибули на наш зїзд і взяли у нему участь.

За Окружний Комітет ТУРФДім,
Гр. Рубанець, голова. В. Мандрик, секретар.

ТОВАРИШІ! ЧИТАЙТЕ ЛІТЕРАТУРУ З ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ!

КОЖНИЙ з вас повинен цікавитися боротьбою пролетаріату міста і села на Західній Україні. А щоб бути в курсі цих справ, треба читати літературу Західної України, головню видання Комуністичної Партії Західної України. В нас можете дістати слідуочі видання Комуністичної Партії Західної України:

"ЗЕМЛЯ І ВОЛЯ", орган КПЗУ, за місяць травень 1929	20ц.
ПОСТАНОВИ Ш-го З'їЗДУ КПЗУ, нове видання	25ц.
"НАША ПРАВДА", за червень-жовтень 1928	25ц.
"НАША ПРАВДА", за січень-березень 1929	25ц.
ПОЛІТИЧНА СИТУАЦІЯ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ	20ц.

Хто пришле ОДИН ДОЛАР, той дістане вище згадану літературу, що коштує \$1.15. Адресуйте так:

UKRAINIAN LABOR NEWS
COR. FRITCHARD & MCGREGOR STS., WINNIPEG, MAN.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

(Написав Л. Цукерман).

(Продовження)

У деяких галузях виробництва утворено надзвичайно високий життєвий рівень. Як ми наводили вище, прожитковий мінімум сім'ї з 5 осіб повинен складати, беручи на увагу американський рівень, біля 1,500 доларів на рік, що складає близько 5-ох доларів на день. Між тим камейр у Філадельфії заробляє в 2½ рази більше. Найпоосередній робітник у Форда одержує переписно по всіх районах 7½ доларів за зміну. Але це стосується лише вибраних. На 25 мільйонів продавців робочої сили — 12 мільйонів не мають прожиткового мінімуму. 5 мільйонів жінок-робітниць цілком належить до цієї категорії. Робітничі служби шляхів на залізницях — у більшості негри, — заробляють лише 880 доларів на рік. Ведеться армія вчителів на 670 тисяч осіб має річного заробітку лише на 848 доларів на рік. Неорганізовані робітники одержують, як правило, менш ніж організовані.

Неорганізовані палітурники одержували в 1925 році — 75%, а кваліфіковані друкарі — 82—86% професійчанської ставки.

У тих галузях промисловості, що занепадають, особливо в вугільній, механізація призводить до абсолютного скорочення робочих рук. Нинішня продукція вугілля — в 600 мільйонів тон, вимагає через декілька років лише 150 тисяч робітників, замість теперішніх 600 тисяч душ. Це призводить до таких явищ, як пасивний опір робітників механізації. І якраз організовані робітники стоять на чолі цього опору.

Механізація провадиться з найбільшим успіхом у Західній Верджинії, де гірники майже зовсім неорганізовані. В Злучених Державах майже зовсім відсутній такий важливий фактор, як соціальне асерування. Є добровільні організації, які іноді утримують підприємств, але хворі, діди-каліки, полішені на свою власну долю.

14. Національний прибуток Злучених Держав та його розподіл поміж окремими соціальними групами.

Виявлення числа національного прибутку Злучених Держав надзвичайно складне, зважаючи на те, що статистика Злучених Держав ураховує лише ту частину національного прибутку, яка підлягає податковому обкладанню, тобто все, що перевищує чистий річний прибуток в 1,000 доларів.

Крім того, американська податкова статистика помилково сполучає прибуток від сільського господарства з прибутком від торгівлі й поділяє весь, що підлягає обкладанню, грошовий прибуток населення на 4 групи: заробіт-

тні плата, хліборобство й торгівля, рента, прибуток. Через це утруднюється виявлення тієї частини в грошовому прибутку нації, яку стягається з буржуазії, що експлуатує чужу працю.

Однак, застосовуючи деякі поправочні показники, можна ветаговити, що з усієї маси чистого грошового прибутку країни 25% стягується на користь експлуатованих класів і лише 75% лишається в руках носіїв фізичної праці. Серед першої групи треба відзначити 5 тисяч душ з прибутком понад 100 тисяч доларів на кожного; це й є ті "верхні 5 тисяч", що керують Америкою.

На пайку заробітної плати припадає біля 50% грошового прибутку, на пайку хліборобства й торгівлі — 25%, на пайку ренти — 15%, на пайку прибутку — 10%.

15. Проблема безробіття в Злучених Державах.

Капіталізм у Злучених Державах увійшов у таку фазу, коли розвиток виробничих сил країни не супроводиться вже численним побільшенням робітництва. Навпаки — його супроводить процес декласування пролетаріату. Технічні машини й удосконалення витісняють робітників не лише у відносному, але й в абсолютному розумінні.

Наприклад, з 1919—1923 року зріст продукції в обробній промисловості збільшився на 19%, а кількість робітників скоротилася на 3%;

з січня 1923 р. до січня 1925 р. продукція зросла на 5%, а кількість робітників скоротилася на 6,7%.

У галузі обробної промисловості в 1925 р. кількість робітників була менша, ніж в 1914 р. В наслідок перевиробництва засобів виробництва капітал не спроможний використати не тільки на 100%, але й на 90% всі виробничі можливості. З другого боку, процес механізації, раціоналізації та інтенсифікації виробництва, що йде далі своїм шляхом, призводить до дальшого скорочення зайнятих у промисловості робітників, не зважаючи на загальний зріст продукції.

Кожна нова криза призводить до реорганізації та раціоналізації виробничого апарату й до нового викидання сотень тисяч робітників з процесу виробництва. За даними різних американських журналів від 1920 до 1925 року, постала зайвина робочих рук, що перевищує 7 мільйонів душ. Ця зайвина не може піти ані в сільське господарство, ані в промисловість, ані в гірничу справу, ані в транспорт та на державну службу, оскільки ми відзначили там абсолютне скорочення кількості зайнятих робітників. Він не мав змоги емігрувати, бо імігрування перевищувало емігрування. Деяка частина цієї зайвини мала змогу розпорозитися в торговельній службі, будівельній справі, особистій службі, дрібному господарстві, але все це дає незначні числа.

(Далі буде.)

НА СКЛАДІ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОЇ КНИГАРНІ

ви завжди дістанете найкращі й найновіші книжки: оповідання, повісті, романи, наукові, економічні, соціальні і ин.

У НАС Є:

- Багатий вибір театральних п'єс: драматургія;
- Найновіші журнали з Раднської України;
- Річні ноті для хорів і сольо-співів;
- Річні музичні інструменти;
- Перуки, вальонди, все потрібне для драматургів;
- Грамофонні рекорди й грамофони.

ЖАДАЙТЕ нашого каталога.

Разом з ним гарно вквітисся ІНФОРМАЦІЙНЕ І ФІНАНСОВЕ БЮРО, яке дає всім хорди, виконує річні припоручення, переказує гроші до старого краю, вибирає афідейти, продає шифарти.

Обсугта ТОЧНА Й ДЕШЕВА. Можете самі перекопитися.

Писіть на адресу: WORKERS AND FARMERS BOOK STORE

550 Selkirk Ave., Winnipeg.